

Dit stel wil een bos kopen en het teruggeven aan de natuur. ‘Nu moeten we in actie komen’

REPORTAGE Jeroen en Marloes Spaander wilden niet dat er in het bos voor hun huis in het Limburgse Broekhuizen werd gekapt. De eigenaar, Staatsbosbeheer, reageerde verrassend: oké, we gaan niet kappen en we verkopen het. Dus doe maar een bod.

André Zwartbol

donderdag 9 januari 2025, 02:50

Om de kap te voorkomen vroegen Marloes en Jeroen Spaander of Staatsbosbeheer het bos wilde verkopen. Het antwoord was 'ja'.

beeld: Franco Gori

Aan de bosrand staat inderdaad het bord ‘Te Koop’. De eerste gedachte is: waar staat het huis, maar het gaat toch echt om een bos.

‘Kijk, daar zie je de oranje stippen nog op de stammen staan’, wijst Jeroen tussen de bomen door. En in het bosbeheer betekent dat: kappen. Jeroen en Marloes herinneren zich het moment nog goed, toen ze bijna drie jaar geleden terugkwamen van een wandeling en die stippen er voor het eerst op zagen zitten. Jeroen kan er nog opgewonden van raken. ‘Nu moeten we in actie komen, dacht ik.’

Waarom zijn jullie tegen het kappen van bomen, want het is niet zo dat het hele bos hier zou verdwijnen?

Marloes: ‘Er zitten hier, om maar wat te noemen, acht dassenburchten En er leeft nog veel meer. Kappen verstoort dat. Laat het hout maar gewoon vallen. Wist je dat er in liggend dood hout heel andere organismen leven dan in staand hout? Het levert zóveel soortenrijkdom op.’ Ze kijkt in het spechtengat van een boom. ‘Hier hoorden we afgelopen zomer jonge vogeltjes piepen’.

Verzet tegen het verbranden van hout

Maar er is nog een reden waarom dit stel zo tegen het kappen van bomen is. 'Dat hout wordt gebruikt in biomassacentrales om energie op te wekken', zegt Marloes. 'De vraag of dat goed is voor het klimaat wordt niet alleen door haar bestreden.' Al veel langer vragen mensen zich af of er, om commerciële redenen, misschien te veel wordt gekapt. Want hout levert geld op, ook als het naar de biomassacentrale gaat. Marloes en Jeroen verzetten zich al jaren tegen dit gebruik van hout en doen daar in hun vrije tijd onderzoek naar.

Staatsbosbeheer zegt in een reactie dat biomassa een restproduct is van het bosbeheer en geen doel op zich. 'Voor het hout dat we oogsten, kiezen we zo hoogwaardig mogelijke toepassingen, zoals planken voor meubels en vloeren. Delen van de boom die hiervoor niet bruikbaar zijn, zoals de kroon en de takken, laten we deels liggen als voeding voor de bodem.' En als de bodem al voedselrijk is, gaan restanten volgens Staatsbosbeheer naar de biomassacentrale.

We gaan er niks mee doen

Marloes en Jeroen kuieren al filosoferend door het bos dat ze willen kopen. De grond ligt bezaaid met eikenblad. Het is een bos zoals je er vele ziet. De vraag komt op: wat gaan ze ermee doen? 'Niks', zegt Jeroen stellig. 'We laten het bos met rust. Het is voor de dieren, voor de natuur, voor onze schone lucht, voor onze gezondheid'. Marloes: 'En dus voor iedereen.'

Vóór 3 februari moet het stel een bod doen. Of ze de enige zijn die bieden, weten ze niet. Het is een openbare bieding.

Marloes heeft in de buurt wat rondgekeken naar andere bossen die verkocht zijn en schat dat het 40.000 euro moet gaan kosten. Het perceel is in totaal iets meer dan 20.000 vierkante meter (2 hectare). Omdat ze het geld zelf niet hebben, zijn ze een actie gestart: Red het Bos op de Hilkenberg. Er is nu ruim 10.000 euro binnen.

beeld: Franco Gori

Je mag er niet mee doen wat je wil

Op de website waar het bosperceel te koop wordt aangeboden, benadrukt Staatsbosbeheer dat ze 'incidenteel' natuurgebieden verkopen omdat ze 'inschatten dat de aanwezige natuurdoelen (...) voldoende kunnen worden geborgd', ook bij een andere (particuliere) eigenaar. De opbrengst gaat naar 'de versterking van andere unieke en kwetsbare natuur'.

Wie een bos koopt, mag er niet mee doen wat hij of zij wil. Het blijft een natuurgebied waar de overheid eisen aan stelt. In de buurt van dassenburchten mag je bijvoorbeeld niet zomaar een boom weghalen of gaan graven.

Jeroen vertelt aan de rand van het bosperceel wat hij wél graag wil gaan doen. 'Wij hebben voorgesteld bij de gemeente om hier aan de rand een wandelpad aan te leggen. Dat zou dan door de gemeente gedaan moeten worden. Overigens: daar hoeft geen boom voor gekapt te worden, haast hij zich te zeggen. Het is een kale strook. En wij willen er dan fruitbomen en andere eetbare soorten aanplanten, zodat iedereen die langsloopt wat kan plukken. En dat pad sluit dan ook nog eens aan op een ander wandelpad van de gemeente.'

Dit gaat geen voedselbos worden

Dat idee van eetbare planten past helemaal bij het voedselbos dat ze nu al hebben, en dat aan dit bosperceel grenst. In 2021 zijn ze daarmee begonnen. Het is nu, in januari, nog kaal en klein - 'we moeten erg geduldig zijn', zegt Marloes lachend - maar de bedoeling is dat mensen die voor een bedrag van 45 euro per jaar 'vriend van het voedselbos' worden, hier kunnen gaan plukken.

Gaat het bos dat jullie willen kopen ook een voedselbos worden? 'Nee', zegt Marloes, 'fruitbomen hebben zon nodig, dus dat werkt niet. Bovendien zou je dan de soortenrijkdom die al in dit bos zit, gaan verstoren. Dat willen we nou net niet.'

Jeroen duwt de zwiepende takken van de Amerikaanse vogelkers even opzij, zodat we de Hilkensberg weer kunnen afdalen. Al is 'berg' een groot woord. Het zijn restanten van duinen die hier ooit langs een rivier lagen. Om verstuiwing te voorkomen zijn er bomen op gezet en dat is dan meteen ook de historie van dit stukje bos, waarvan oude kaarten laten zien dat het bijna tweehonderd jaar oud is.

Niet in mijn achtertuin

Is wat jullie doen een voorbeeld van burgers die zeggen: alles goed en best wat die overheid wil, maar 'niet in mijn achtertuin'? De vraag raakt een gevoelige snaar. Jeroen: 'Wij hebben al heel veel jaren van dit soort acties gedaan. En dat was bepaald niet in onze achtertuin. Dat deden we voor anderen.'

Marloes: 'Mensen schrikken soms als je zegt dat je klimaatactivist bent, maar wij zijn gewoon voor een schone natuur. Dat wil toch iedereen?' Het stel vertelt over talloze klimaatacties, petitie's, onderzoeken naar misstanden, landbouwgif dat drinkwater bedreigt, rechtszaken en gesprekken met bestuurders. Marloes: 'Daar hebben we erg veel tijd en energie in geïnvesteerd. Het heeft ons veel geld gekost.'

En vandaar dus ook de actie. Ze zijn hoopvol over de mogelijke aankoop van het bos. Marloes: 'Er zijn heel veel mensen die geven om een boom en daar echt wat voor overhebben.'

Bron: <https://www.nd.nl/leven/leven/1253107/dit-stel-wil-een-bos-kopen-en-het-teruggeven-aan-de-natuur-nu>